METODE ȘI INSTRUMENTE DE IMPLICARE A PĂRINȚILOR PE SEGMENTUL EDUCATIV EXTRAȘCOLAR

Veronica GORBATIUC,
grad didactic II, grad managerial II,
directoare a Casei de Creație a Copiilor,
mun. Edineț, Republica Moldova
E-mail: nica2178@mail.ru

Rezumat: *Articolul reflectă o experiență de succes, un proiect managerial, ce constă în studierea și în adoptarea unei viziuni strategice în domeniu, determinate de noul vector al politicilor educaționale privind reconsiderarea parteneriatului școală-familie-comunitate, cu prezentarea procesului de identificare a necesităților partenerilor educaționali, la nivelul entității, și analiza premiselor legislative, care au permis implicarea directă a părinților în procesul decizional și al activităților nonformale ale instituției.*

Cuvinte-cheie: *parteneriat educațional, implicare, coeziune socială, curriculum extrașcolar, strategie, plan de acțiuni*

METHODS AND TOOLS FOR THE INVOLVEMENT OF PARENTS IN CHILDREN'S EXTRA-CURRICULAR EDUCATION

Summary: *The article reflects a successful experience, a managerial project, which consists in studying and adopting a strategic vision in the field, determined by the new vector of educational policies, regarding the reconsideration of the school-family-community partnership, with the presentation of the process of identifying the needs of the educational partners, at the entity level and the analysis of the legislative premises, which allowed the direct involvement of trategy, action plan.*

Keywords*: educational partnership, involvement, social cohesion, extracurricular curriculum, strategy, action plan*

În ultima perioadă, Republica Moldova, alături de întreaga Europă, încearcă să-și redefinească politica educațională, operând cu noi concepte, în contextul politicilor publice naționale, promovate în domeniu.

Recunoaşterea, afirmarea educaţiei nonformale are parcursul său istoric în organismele internaţionale şi europene, în politicile şi strategiile educaţionale ale Uniunii Europene, fiind abordată multidimensional la componentele:

- educaţia nonformală ca formă și ca tip de învăţare;
- particularităţile educației nonformale, în raport cu educaţia formală şi cu cea informală;
- aspectele didactice şi metodologice de organizare şi desfăşurare a procesului educativ nonformal;
- conceptul și teoria învățământului nonformal, în politica educațională;
- evoluţia ştiinţifică a nonformalului şi a informalului.

Așadar, problematica educației extrașcolare este una complexă, dar este cert faptul că, prin natura şi specificul său, învățământul extraşcolar atestă însuşiri proprii, ca: varietatea formelor şi a conţinuturilor; diferenţierea activităţilor; formele de organizare, ce îl transformă într-un spațiu, într-un mediu eficient și motivant de dezvoltare și învățare pe tot parcursul vieții, atât a copiilor, cât și a părinților.

Codul Educației și Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 au prevăzut acțiuni de responsabilizare a societății și a familiei în asigurarea unei educații de calitate, prin diversificarea formelor de implicare în procesul decizional și în rezolvarea problemelor școlii. Atât Codul Educației (articolul 135 (f), Codul familiei, cât și Cadrul de referinţă al educației și învățământului extrașcolar al Republicii Moldova scot în evidență, mai degrabă, parteneriatul tradițional, unde școala este responsabilă de educaţia copiilor, familia – de creșterea acestora, însă nu sunt stipulate modalitățile prin care instituțiile pot sprijini dezvoltarea abilităților și a competențelor parentale, nu există nici mențiuni privind pregătirea inițială și continuă a cadrelor pentru realizarea educației parentale.

Multe probleme au rămas a fi actuale, Republica Moldova continuând politicile de încurajare a dialogului social și a parteneriatului dintre instituțiile de învățământ și instituțiile din sfera de cercetare, sindicate, mediul de afaceri, societatea civilă și mass - media.

În acest context, Strategia 2030 (proiect de Strategie) prevede ca familia să-și asume rolul educațional de bază în dezvoltarea personalității copilului. Casa de Creație a Copiilor din mun. Edineț, ca instituție extrașcolară, a adoptat aceeași viziune strategică, conjugând eforturile tuturor factorilor și actorilor educaționali, pentru a oferi o educație de calitate. Instituția dezvoltă mecanisme de implicare a

societății, a comunității și de responsabilizare a familiei în rezolvarea problemelor și a percepției pozitive a educației.

În proiectarea şi desfăşurarea unui demers didactic interactiv, s-au luat în calcul toți factorii și resursele educative, punându-se accentul pe necesitatea atragerii în procesul didactic a „Familiei” . Instituția a elaborat propria strategie de colaborare, implicare și dezvoltare a competențelor parentale ale familiilor și viitorilor părinți, ca platformă de acțiuni, ce asigură condiţiile pentru realizarea potențialului maxim de dezvoltare al fiecărui copil și tînăr, cu vârsta cuprinsă între 5 și 21 de ani. S-a mers pe calea încurajării educației parentale, bazate pe atitudini și practici pozitive de creștere și dezvoltare a copilului.

Părinții au fost implicați direct în procesul educațional, decizional, precum și în oferirea feedback-ului în procesul de evaluare, propunându-li-se se un spectru larg de oportunităţi de antrenare, ca un indicator al deschiderii şi al profesionalismului corpului didactic.

În scopul valorificării pe deplin a implicării părinților, s-au trasat următoarele direcții:

- implicarea în cunoaşterea politicilor promovate de instituție (alegerea profilului, a managementului grupei, programa extraşcolară, standarde de performanţă);
- cunoaşterea tehnicilor de abordare a unor cercuri şi modul de intervenţie în pregătirea temelor, în dobândirea deprinderilor intelectuale;
- conştientizarea progresului sau a eşecului copilului, a schimbărilor survenite în evoluţia lui, încrederea în forţele proprii;
- implicarea directă în organizarea și în efectuarea activităţilor extraşcolare, în petrecerea timpului liber; implicarea directă în procesul decizional al instituției.

Instituția a selectat **mecanisme** și a dezvoltat o serie de **structuri de sprijin** în favoarea familiei și a copilului.

Instrumente de comunicare cu părinții:

- adunarea generală;
- ședințe cu părinții;
- discuții individuale;
- chaturi pe grupurile create onlline.

Instrumente de implicare în procesul decizional:

- Comitetul de părinți;
- Consiliul administrativ;
- Consiliul de etică.

Activităţile ce vizează dezvoltarea relaţiilor elevi-pedagogi şi pedagogi-părinţi:

- cercuri extrașcolare pentru părinți și copii (Ansamblul de dans „Seniorii", Atelierul de Creație și Dezvoltare Personală pentru copii, părinți și bunici, ore de muzică - „Familii muzicale", Atelier de Teatru pentru adulți și copii);
- implicarea părinților în manifestări culturale ale instituției, expoziții, concerte tematice: Ziua Internațională a Femeii, Revelionul, Ziua Internațională a Copilului ș.a.);
- activități recreative (vizitarea locurilor culturale, istorice și de agrement);
- voluntariatul;

Instrumente de implicare și participare la procesul de evaluare și obținere a feedback-ului;

- chestionarea;
- analiza SWOT;
- asistarea la activitățile în cercuri ;
- participări la proiecte și concursuri la nivel national și internațional;
- exprimarea de opinii în rețelele de socializare ale instituției (canalul You-Toube, facebook).

Ansamblul de programe, servicii și resurse destinate părinților pentru consiliere și pentru dezvoltarea educației parentale:

- Promovarea parteneriatelor dintre Casa de Creație a Copiilor și Instituțiile din domeniul sociouman sau medical (profesori, medici, asistenţi sociali, asistenţi medicali, psihologi, psihopedagogi etc.), care au participat la un program de formare specializată în domeniul educaţiei parentale.

- Seminare, ședințe informative, moderate de specialiștii Centrului Prietenos Tinerilor SALVE și de Asociaţia Obştească „DEMOS", cu următoarea tematică:

- ✓ „Strategia de consolidare, interacțiune și motivare a actorilor implicați în construirea parteneriatului performant *Instituție-Familie-Comunitate*", 21.02.2022.

- ✓ „Implementaea politicilor de protecție a copiilor față de abuz în instituțiile de învățământ”, 28.04.2022.
- ✓ „Formele ascunse ale violenței”, 16.05.2022.
- ✓ „Cum să menținem o relație armonioasă cu copiii?”, 16.11.2022.
- ✓ „Siguranța copiilor atât în mediul online, cât și în cel offline”.

Antrenarea comună în proiecte locale și transfrontaliere:

- ✓ Programul Parental pentru o familie armonioasă, 19.04-11.06.2021
- ✓ CBC Heritage T.E.A. – Toghether Evryone Achieves More Botoșani.

Schimbări concrete, parvenite în instituție, cum ar fi:

- creșterea nivelului de interes și participare la diverse activități și concursuri extracurriculare a copiilor și a părinților, în comparație cu anii precedenți;
- eficientizarea procesului educaţional cu 38% la activităţile extraşcolare 20%, la diplome şi scrisori de gratitudine 12%, la comunicare și ședinţe cu părinţii 19%; mese rotunde, seminare, ateliere (8%); şcolarizarea părinţilor (5%); implicarea în proiecte (5%).

Performanțe obținute:

Laureați ai Concursurilor naționale:

- Secțiunea „Excelența instituției de învățământ”- Locul I.
- Secțiunea „Excelența proiectelor extrașcolare”.

Laureați ai Festivalurilor internaționale (25 de participări): Turcia, Rusia, Italia, Franța, Ucraina, Belorusia, Bulgaria, Lituania, Cehia:

locul I - 18 diplome,

locul II - 5 diplome,

locul III - 2 diplome.

Rezultatele chestionării ne-au descifrat statistica la părinți privind nivelul satisfacției, în raport cu serviciul educațional, oferit de Casa de Creație a Copiilor, nivelul de implicare a familiei în educaţia copiilor, relaţiile dintre familie şi instituție.

Astfel, din cei 100 de părinți chestionați, la întrebarea **Cât de des colaborează instituția (conducătorul) cu familia?** 94,8% au răspuns: **ori de cîte ori este nevoie**, 5,2% - lunar, 0% - semestrial, 0% - anual

La întrebarea: Ce rol are instituția pentru copilul dumneavoastră? 47,9% au indicat rolul de educare, 44,8%- de formare de competențe, 7,3% - de transmitere a informaţiilor și 0% de supraveghere (Figura 2).

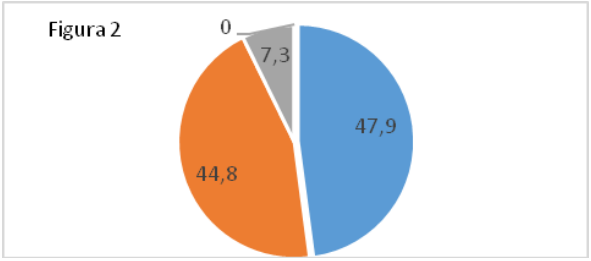

Figura 2. *Distribuirea răspunsurilor la întrebarea „*Ce rol are instituția pentru copilul dumneavoastră?”

În rezultatul chestionării părinților și a cadrelor didactice, a evaluării potențialului intern și extern, cu ajutorul analizei SWOT, am scos în evidență toți factorii pozitivi, care au facilitat obținerea performanțelor și factorii negativi, ce creează impedimente pentru o dezvoltare de amploare a parteneriatului *Familie-Instituție*.

Astfel, ca puncte forte putem menționa:

- existenţa cadrului legal și a unor documente de politici, care conţin prevederi explicite despre necesitatea dezvoltării parteneriatului educational, precum și cu referire la educaţia parentală;
- existența unor modele de parteneriate și programe de educaţie parentală, care funcționează la nivel național și pot fi adaptate și utilizate.

Oportunitățile sunt prezente prin:

- existența unei politici în instituție și a experienței acumulate până în prezent, în domeniul creării modelelor de servicii informaționale, educație, consultanță și al educației parentale, în ceea ce priveşte relaţia cu comunitatea și familia;
- existența parteneriatului cu sectorul nonguvernamental, fiind motivat şi disponibil de a participa la dezvoltarea şi la promovarea educaţiei parentale;

- sprijinul părinților și conștientizarea din partea cadrelor didactice în privința necesității de a dezvolta parteneriatul educational, prin implementarea strategiei instituționale.

Punctele slabe se conturează prin:

- lipsa inițiativei și a dorinței de colaborare din partea unor profesori și a unor părinți;
- rolul parental rău definit;
- preocuparea excesivă de randamentul şcolar sau a raportării la valori diferite;
- lipsa prevederilor specifice ale legislaţiei cu privire la mecanismele de responsabilizare a părinţilor/ reprezentanţilor legali în procesul educațional.

Constrângerile vin din:

- lipsa de alocări financiare bugetare pentru susținerea programelor parentale;
- implicarea slabă a administraţiei publice locale în finanțarea serviciilor socioeducaționale, inclusiv a celor de educație parentală;
- informarea insuficientă a părinţilor cu privire la necesităţile copiilor şi tinerilor în diferite etape de dezvoltare a copilului şi a tînărului.

Trebuie de menționat că această analiză nu este un rezultat final, ci primul pas spre realizarea strartegiei instituționale, în baza punctelor tari identificate, prin corectarea punctelor slabe și prin valorificarea oportunităților.

Valoarea modelului a fost demonstrată prin armonizarea relațiilor celor doi factori educativi: *instituție-familie* și facilitarea performanțelor pe segmentul educațional extrașcolar. Continuarea lui va deschide porţile succesului educaţional și va asigura societăţii un cetăţean pregătit să se adapteze la noile schimbări, capabil să facă faţă tuturor cerinţelor acesteia.

Referințe bibliografice:

1. Codul Educației al Republicii Moldova. Monitorul Oficial al RM din 24.10.2014.

2. Cuznețov Larisa. Parteneriatul și colaborarea școală-familie-comunitate. Educațiade calitate a copiilor și părinților. UPS „Ion Creangă" din Chișinău; IȘE. Primex com SRL, 2018. 188 p. ISBN 978-9975-110-93-8.
3. Cara A. Implicarea părinţilor şi comunităţilor în guvernarea educaţiei: de la intenţii la acţiuni. Studiu de politici educaţionale. Chişinău, 2019.
4. Cuznețov Larisa. Dimensiuni psihopedagogice și etice ale parteneriatului educațional. Chișinău: CEP UPS I. Creangă, 2002.
5. Orîndaș Lilian. Parteneriatul școală–familie–comunitate în asigurarea educaţiei de calitate. Chișinău, 2016.
6. Bătrînu E. Educația în familie. București: Editura Politică, 1980.
7. Muscă Andrei A., Botnariuc P. Parteneriatul școală–familie–comunitate. București, 2014.
8. Solovei R., Eșanu R. Școala și comunitatea. Chișinău: Știinţa, 2007.
9. Strategia de dezvoltare a educaţiei pentru anii 2014-2020. Educaţie 2020.
10. Ţibu S., Goia D. et al. Parteneriatul școală-familie-comunitate. București: Editura Universitară, 2014.
11. Proiectul Strategiei de dezvoltare „Educația 2030". Disponibil pe: https://mecc.gov.md/ro/content/elaborarea-strategiei-de-dezvoltarea-educatiei-pentru-anii-2021-2030-educatia-2030